

Uredništvo in upraviteljstvo v Ptuju
v gledališkem poslopiju.

Stajerc izhaja vsaki drugi petek,
datiran z dne naslednje nedelje.

Dopisi dobrodošli.

Rokopisi se ne vračajo in se morajo
najdalje do ponedeljka pred izdajo do-
tične številke vposlati.

Štajerc.

Posamezna številka velja v Ptuju za
celo leto K 1.— s poštnino K 1.20.
Za inserate uredništvo in upraviteljstvo
ni odgovorno.

Cena oznanil je za:

1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—.
 $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—.
 $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—.
Pri večkratnem oznanilu je cena po-
sebnostno znižana.

Štev. 22.

V Ptuju v nedeljo dne 2. novembra 1902.

III. letnik.

Napredni volilni možje!

Napredni volilni možje se bomo na
dan volitve znašli pred volitvo in sicer:

V Ptuju

v gostilni gospoda Vračka starejšega, blizu
pošte.

V Mariboru

v gostilni gospoda Tomaža Götza nasproti
franciškanske cerkve.

V Ljutomeru

v gostilni gospoda Straserja.

Spomini na vojaško službo.

(Konec.)

Bataljonski hornist.

Pri naši kompaniji je bilo zmiraj prijetno in
veselo. Služilo nas je tamkaj več „zdravih kostij“,
na vrhu tega smo imeli v naši sredini najveselejšega
moža cele kasarne, bataljonskega trobentača Jurija
Muhiča.

Še zdaj se smejem, kadar se spomnim na tega
korčavega človeka. Kot muzikant je dobre in slabe
ale kar stresal iz rokava, da smo včasih od smeha
popokali. Slabe volje ni poznal. Navihani pa je
bil, da bi morabiti še vruga na ledu podkoval, ako
bi le podkove imel. Našega hudega stotnika je iz-
stojno za nos vodil in čeravno je kar cele noči iz-
stajal, doletela ga je kazen vendar redkokedaj, pač
je moral biti ob devetih doma, med tem ko so
drugi vodniki smeli izostajati do najmanj ure.

Bučar je prav dobro vedel, da ga je Muhič že
nekateri krat nafarijal. Zato mu tudi ni dovolil izostati, če

Pridite gotovo, ker je jako važno, da se zjedi- nimo, da se pogovorimo!

„Fihposov“ urednik — kmečki kandidat.

Glejte jih no, klerikalce, kako so jo zopet pih-
nili in zasukali! Ker niso imeli korajže, da bi bili v
svojem slaboznanem „Slovenskem Gospodarju“ in pa
v „Naš Domu“, po domačem v „Fihposu“ bralcem
naznanili, kako se jim godi glede deželnozborskih vo-
litev, zatekli so se k klerikalnemu glasilu k „Slovencu“
na Kranjsko.

Časnik „Slovenec“ prinese dne 27. t. m. prav
čudne reči pod uvodnim člankom „Zmešnjava za
zmešnjavo“! Dopis je z murskega polja. Med drugim

je bil le količkaj slabe volje. In še krivice mu ni
delal s tem, ker hornist je skoraj vsak drugi dan
prosil za dovoljenje do polnoči ali do dveh, treh
zjutraj.

Nekega torka je zopet stal pri raportu s svojo
navadno prošnjo. Stotnik je že začel rentaciti, ko je
zagledal Muhiča med prošnjaki.

„Kakor amen v očenašu, ravno tako mora biti
ta cvilež vsak dan med prošnjaki. Seveda temu nič-
vrednežu je sveti vojaški stan na svetu, da se raz-
veseljuje in z ženskami kratkočasi, da krade Bogu
čas in cesarju denar, da lazi po noči okrog ko čuk,
a po dnevi spi, na vajah pa čivka ko bolano pišče.
Potepuh, marš k delu!“

„Gospod stotnik, prosim pokorno, danes pride
v mesto moja sestra in se bode še le ob najmanjših
ponoči odpeljala, zato . . .“

Bučar zakriči; „Kehrt euch! Vorwärts Marsch!“
in prošnja je bila končana.

Z ne posebno sladkim obrazom je prisopihal iz
hodnika v sobo. Svojo jezo je hladil s tem, da je

piše „Slovenec“: „Niti štirinajst dni ni več, do dneva, ko si bodo kmetijske skupine na „Štajerskem volile poslance za deželni zbor, a mi v Ljutomersko-ormožkem okraju še nimamo kandidata. Odkar pomnimo še ni bilo take zmešnjave med nami, kakor sedaj!“

Dobro, pa si bodemo to zmešnjavo malo ogledali. Veste dragi kmetje, za Vas kmete ni zmešnjave, pač pa za klerikalce. Najprvič se je postavil za kmečke občine od klerikalcev za kandidata veleznani „kmet“ po imenu dohtar Rosina. Ta je najprvič naznanil kmetom, da ne sprejme kandidature, dobro vedoč, kako priljubljen je pri kmetih, pri katerih še je od svojega bivanja v Ljutomeru v prav slabem spominu. Kmalu potem pa je dohtar Rosina na prošnjo svojih bratov v dolgih črnih suknjah poslal kmetom — „veseli“ glas, da hoče biti kot dohtar njihov poslanec. Zato so ga napadli vsi listi, češ kaj pa bodeš ti kot dohtar, ki si v tako slabem spominu pri kmetih kandidiral za poslanca? Dohtar Rosina je na to zopet izjavil — da noče biti poslanec.

Ko je dr. Rosina drugič odklonil mandat, naznanila nam je klerikalna „Domovina“ novega kandidata, I v a n a K o č e v a r j a. „Slovenec“ piše o njem ravno tam: „O tem kandidatu pri nas ni nič znano, in zato tudi nobenega posebnega navdušenja ni. Sicer pa čujemo od Ljutomeržanov, da se bo ta kandidat tudi odpovedal, ker mu ni za deželni zbor.“ Proti dohtarju Rosinu so postavili nekateri kmetje posebnega kandidata po imenu Mursa, tovarnarja (fabrikanta) s cementom. Mursa je, kakor piše „Domovina“ in „Südsteierische Presse“ tudi odklonil poslanstvo.

Glejte jih no, klerikalce! „Slovenec“ piše na to: „Naš okraj je toraj brez kandidata, a deželne volitve so pred durmi!“

Zato pa so postavili duhovniki sami novega kmečkega kandidata za Ljutomerški in ormožki okraj namreč „Fihposovega“ urednika Antona Korošca. Kdo

je Anton Korošec? Anton Korošec je mlad kaplan, kateri je zapustil še le pred par leti bogoslovno šolo. Čudno, čudno, da mu ne upajo družega imena kakor „urednik.“ Zakaj pa ne povejo, da je kaplan Sicer pa je Korošec sam povzročil celo klerikalno zmešnjavo, ker bi bil rad poslanec, celó dohtar, se je zameril. Kdo je Anton Korošec? Anton Korošec je veleznani urednik „Fihposa“, in pa „Gospodarja“. Zakaj pa je sedel „Gospodar“ na obtožnici klopi pred par mesci pred porotniki, zakaj pa je obsojen na dva mesca kajhe? Zakaj neki? Zaveš se? Podolžil je namreč bil po krivici poštene bivalce celega mesta, da so užgali hišo enega kmeta. To je podolžil samo iz nacionalnega sovraštva, nacionalne nestrpnosti. Po milosti samega presvitega cesarja je moral plačati t i s o č kron. In tako na bode tudi sedaj samo lagal pri volitvah in ta dalje.

Kdo pa je postavil tega mladega kaplana kandidata? Gospodje dohtarji in pa farji so se na kmetov pogovorili. Zato pa je dohtar Rosina odstopil in postavili so za kandidata Fihposovega urednika kaplana Korošca. Druga dva, Kočevar in Mursa sta odstopila in napravila prostor kaplanu, ker sta najbrž oba z dušo in telom klerikalca.

Ta človek, toraj Fihposov urednik, naj bo kmečki poslanec? Ves čas do sedaj je bil v šolah; od kmečkih žuljev ve toliko, kakor zajec od boben, sploh pa bi moral kot duhovnik „duše pastirski“ ne pa biti za poslanca. Še za prefekta ga v Mariboru več ne marajo in na njegovo mesto je moč priti drugi, kateri se s politiko popolnoma nič ne peča, ker je — pameten! In kdo ga je odpustil? Odpustili so ga milostljivi gospod knez in škof, pa vzvišeni naš pastir sami, katerim ni za politiko, temveč samo za našo presveto vero. Gospod knezoški hočejo imeti takega vzgojitelja svojih bodočih duhovnikov, kateri se bode po njihovem prekrasnem vzgledu

„Kaj pa naj rečem, če pribuči Bučar?“ začne se izgovarjati.

„Tiho gospod „rešpektor“, mi odgovori, „poslušaj, ker še nisem gotov! Bučar gre danes gotovo v gledališče (teater), zato ga pred najstjo uro bode v kasarno. Jaz hočem hiteti, da dojdem k po najstjih domov, toda šel ne bodem v sobo ampak v hlev k svojemu konju. — Kot bataljonski hornist je namreč imel konja. Koj ko dospem v hlev postavim luč na okno, da lahko spoznaš, če sem doma. Ako pride stotnik sem in vidiš luč v hlevu, tedaj reči, da sem pri konju, ki je zbolel; če pa ne zaparj luči, pa me zatoži. Bom pač zopet malo sedel in počival! Nič ne dene! Kajhe sem itak navajen, kakor cigan mraza.“

Zvečer ob četrtna deset prileti Lang, a postalo se mi je, Muhiča izgovoriti.

Dve uri pretečete. Za me je bil ta čas jak dolg, kajti bal sem se stotnika. Vedno sem hotel gledat, če je že luč na hlevskem oknu ali pa na stopnicah poslušal, ako že morda ne pride Bučar

vlačil stotnika čez kosmate zobe in da ga je opo-
našal na razne načine. Ko se je njegova jezica malo
ohladila, zažvižgal je Radeckijev marš in nato dejal:
„Ta bi pa bila lepa, da bi jaz pustil bratranko samo!
Kaj bi si le neki mislila o meni, če bi ne imel to-
liko korajže, da bi ne izostal njej na ljubo. Ženske
imajo samo korajžne fantje rade. Zato tudi danes
Jurček ne gre ob devetih spat. Tudi ne bo zastoj,
če Tereziki povem, da bodem zavoljo nje zaprt, bode
hitro izpustila iz svoje debele mošnje zelenkastega
metulja, kateremu je ime petak. Pa tudi kaše ne
bodem pihal, če se ravno Bučar na glavo postavi.
Štajerski fantje, mi smo mi, po naših žilah teče kri,
ne pa zeljna voda.“

Po teh besedah se obrne k meni in reče: „Pri-
jatelj Kmetič, ti si danes gospod „rešpektor“ naše
kompanije. Ako hočeš imeti srečo na tem in onem
svetu, moraš reči lajtnatu Langu, ko pride ob devetih
v našo sobo sitnost prodajat, da sem ravnokar odšel
iz sobe, najbrž v stranišče. Lang me ima rad, zato
ti bode verjel.“

Dragi kmetje!

Na občno željo večine naprednih slovenskih kmetov iz okrajev Brežice, Kozje in Sevnica se je postavil, kakor se nam javlja od mnogih volilnih možev iz teh okrajev, kot kandidat za deželni zbor, obče spoštovani in priljubljeni ter vsega zaupanja vredni veleposestnik in načelnik brežkega okrajnega zastopa, gospodar

Jože Janežič,

na Bizeljskem pri Brežicah.

Dragi kmetje, te kraje je dosedaj zastopal župnik Žičkar v deželnem zboru. To je, zastopal jih ni, ker je ostal, namesto da bi šel v deželno zbornico kmečkih koristi zagovarjat, doma! Gotovo ste Vi prepričani, da bode gospodar Jože Janežič, tudi vrl slovenski narodnjak in slovenski kmet, kmete mnogo boljše zastopal, kakor pa klerikalec Žičkar, posebno ker se je Žičkar že itak izrekel, da mu ni posebno za deželno poslanstvo.

Volilni možje v okrajih Brežice, Kozje in Sevnica, pokažite svoj ponos, bodite samostojni, volite kmeta za kmečkega poslanca, ne pa duhovnika, ker vrana vrani še nikoli ni izključala očij; toraj od duhovnika ni drugega pričakovati, kakor da bode po starem kopitu zopet deloval za duhovnike. Gospodar Janežič bode čisto

konju. Jaz pa bleknem, da sem se ob devetih podal v hlev gledat, če je konj v redu. Našel sem ga bolanega, trla ga je kolika. Zato sem ga toplo odel in malo po hlevu vodil. Pa zdaj mu je že odleglo. Stotniku se obraz razjasni, vzame iz škrinje pest ovsa ter ga ponudi mrhi. Ker je rada jedla, mi je rekel, da smem iti spat. Za moj veliki trud mi je daroval tri smodke in dvajset krajcarjev. Tudi me je prav lepo pohvalil, rekoč: „Nisem si mislil, da je muhasti Muhič tako skrben in priden človek.“ Hvala Bogu, hudiču pa prav dolgo figo, dobro je šlo! Svet je pač čuden, on hoče biti goljutan. Če bi mi bil dal Bučar dovoljenje, bi si bil nekaj prihranil. Saj pravim! dober mora človek biti, potem mu Bog srečo da. Tu imaš jedno smodko, jutri po kosilu pa si povabljen na kupico vina. Lahko noč!“

Drugi dan opoldne sva spila liter vina na zdravje stotnikovo in bratrunkino.

brigal bolj za oltar in za kancel, kakor pa za deželno poslanstvo.

„Slovenec“ piše nadalje, da je skrajni čas, da se postavi mladi kaplan Korošec za kandidata, ker drugače znabiti prodere kmečki kandidat, gospodar Vračko.

Ja, dragi nam gospodje, to je toraj kmečka volja? Po vsej sili postavljate si sami kmečke kandidate in se bojite, da bi bil izvoljen kmet, postavljen od kmetov, kot kmečki poslanec!!!

Dragi nam kmetje v ljutomerskem, v ormožkem in gornje radgonškem okraju, vaš kmečki kandidat je edino le kmet

Franc Vračko

iz Orehovca, načelnik okrajnega zastopa v Gornji Radgoni.

Vračko ni dohtar, Vračko ni mladi, neizkušeni, slaboznani kaplan; Vračko ni fabrikant, ni profesor, temveč on je kmet, pozna kmečke žulje in kmečke težnje in bode stokrat boljše zastopal kmete, kakor pa Fihposov urednik.

Sploh pa poznate vi kmetje vsi Vračka, Fihposovega urednika pa ne pozna nišče izmed vas.

Kmetje, volilni možje, v omenjenih okrajih ne volite toraj nobenega od vseh klerikalcev, kateri so se itak vsi od povedali kandidaturi, ne volite dohtarja Rosina, ne volite Kočvarja, ne volite Mursa, ne volite teh, saj itak nočejo biti poslanci, pa tudi ne Korošca, toraj kaplana, kateri se je od klerikalcev postavil za kandidata, in sicer postavil v sili, ker niso drugega nobenega imeli in ker nočejo za poslanca — kmeta.

Ormožki, ljutomerski, gornje radgonški kmetje, volite Vašega moža, volite enoglasno kmeta

Franc Vračka,

znanega in obče spoštovanega ter zanesljivega moža, ne pa — Fihposovega urednika!

Kmetje, pustite osebno medsebojno sovraštvo, volite — kmeta!

Vendar enkrat je dal Muhič znamenje, da je srečno došel v hlev. Kmalu potem priropoče stotnik. Že pri vratih vpraša: „Ali spi hornist Muhič?“

Jaz se navihano nasmehnem ter odgovorim: „Gospod stotnik, naznanjam pokorno, da Muhič ni tukaj on je ...“

Nisem mogel skončati stavka, kajti Bučar je po svoji stari navadi zarohnel: „Sem vedel, da bode ta ničvrednež izostal brez dovoljenja, zato sem prišel gledat. Pa mu bodem njegovo predrznost odkupil!“

„Gospod stotnik“, začnem zopet, „hornist je v hlevu pri konju, ki je zbolel.“ Bučar se takoj obrne in odide v hlev.

Par minut pozneje se prismeje Muhič v sobo. V ustih je imel dišečo smodko (cigaro). Potegnil me je v kot ter začel tiho pripovedovati: „Dobro sem stotnika napetnajstil. Ko sem ga slišal priti, pokril sem hitro konja z dvema odejama, se vsedel k njemu in jasli ter ga lepo božal. Vpraša me, kaj delam pri